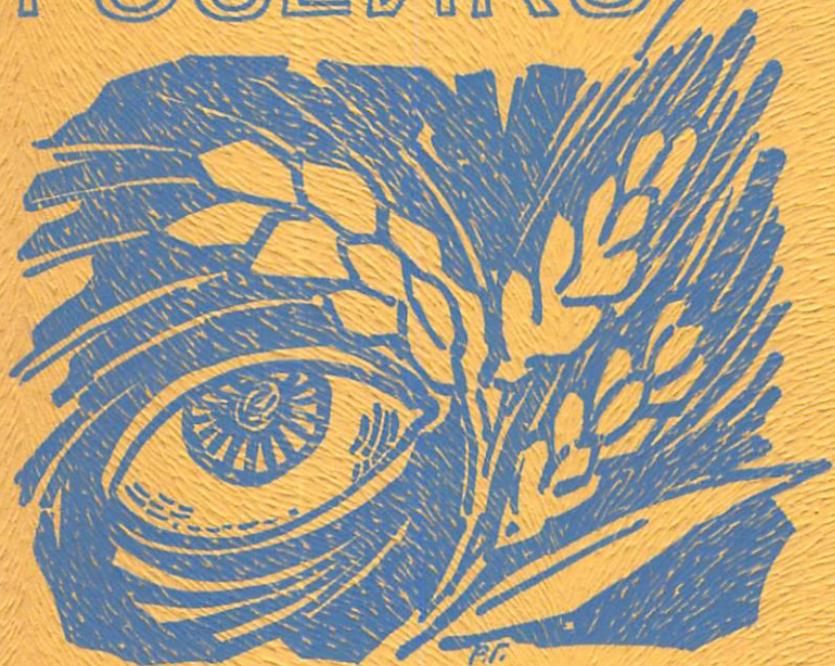
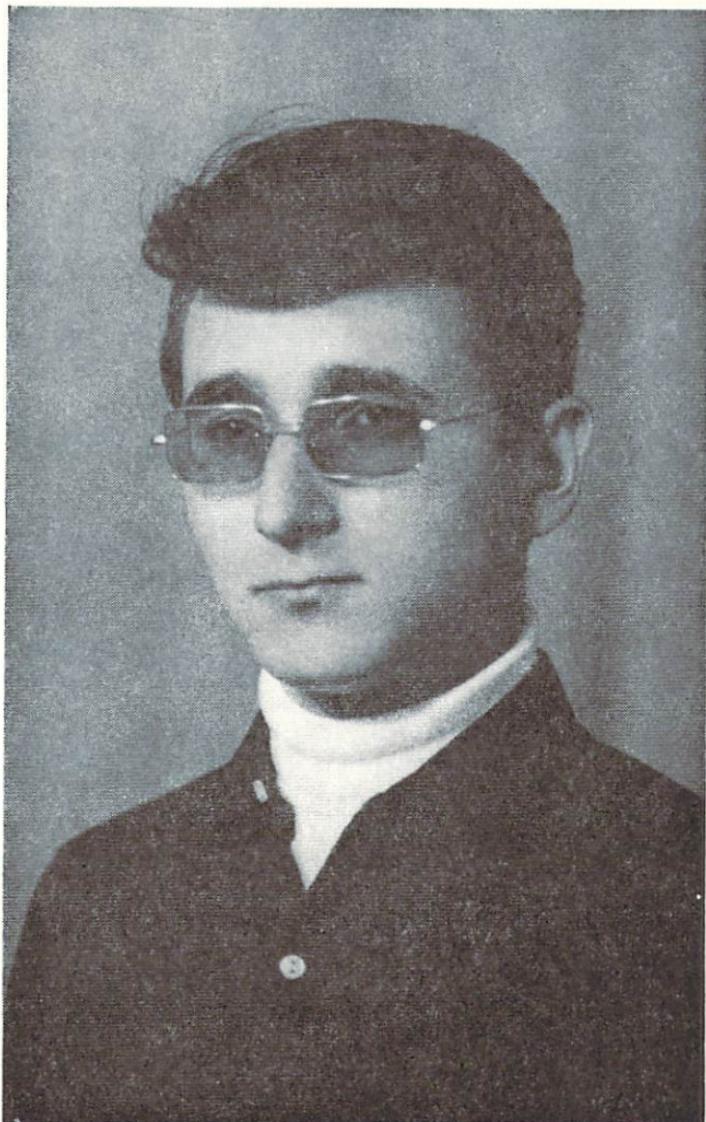

ЛЮБОМИР
ГОСЕЙКО

ТУГА ЗА
УКРАЇНОЮ

Любомир Госейко
ТУГА ЗА УКРАЇНОЮ

Любомир Госейко

Любомир Госейко

ТУГА ЗА УКРАЇНОЮ

ІЗ ПОЕЗІЙ МОЛОДИХ

У вас єноти
як із шапероном
днішого дня
Слава! Кам'яне

Союз Українців у Великій Британії
Лондон, 1971

Серія: ЛІТЕРАТУРА Й МИСТЕЦТВО. Книжка 1-ша

Lubomyr Hoseyko

Longing After Ukraine

POEMS OF THE YOUNG ONES

(In Ukrainian Language)

Published by:

THE ASSOCIATION OF UKRAINIANS

IN GREAT BRITAIN LIMITED

49 Linden Gardens, London, W.2 4HG

*Printed in the United Kingdom by Ukrainian Publishers Ltd.
200 Liverpool Rd., London, N.1 1LF*

**Батькам ті вірші присвятити,
сказав мій приятель Євген.**

Numquid duas habetis patrias?
(Cicero)

ВІД ВИДАВНИЦТВА

»Лицем до молоді!« — таким кличем вітає сьогодні українська спільнота активне включення молоді в різні ділянки українського організованого життя. І в українській літературі, йдучи за прикладом творчої молоді в Україні, виростають у вільному світі молоді літературні сили, які щораз частіше друкуються в журналах і часописах.

Це молоді люди, які виросли на чужині. Їх не виколисала українська земля, не голубили золоті пшеничні поля, не чаравали їх українські весняні ночі, й не сивів їм мерехтильово даллю Дніпро-Славута.

Проте вони відчувають свою духову пов'язаність з Україною. Одні слабше, другі сильніше. Й такою вона віддзеркалюється у творчості цих молодих літераторів, які у своїх творчих дерзаннях бачать світ чи хотіли б його бачити по новому, по-сучасному, чи навіть сягають відважно в його майбутнє. Їхня творчість є дуже неоднорідна, але, водночас, бачимо в ній теж і спільні їм риси — це закріплювання українського духовного «я» і шукання шляхів правильного світосприймання в його сучасному головокружному калейдоскопі.

Любомир Госейко належить до молодих літераторів. Як пише сам — »виховала його сіра Франція, а пізнавав Україну все чужими стежками«. Народився він 6-го серпня 1951 р. у місцевості Рубе, Франція у сім'ї українських емігрантів. Навчався в державній консерваторії, а в 1965 році переїхав до Риму на студії. Володіє добре кількома мовами. В Італії почав писати поезії та друкувався в різних українських журналах. Автор збірки поезій »Соняшничиння на новомісяччі«. Працював активно в літературному гуртку в Римі та займався теж перекладами. Тепер працює над романом »Чотири душі«.

Видаючи збірку поезій Любомира Госейка п. н. »Туга за Україною«, хочемо вірити, що молодий поет ітиме у своему житті впевненим шляхом творчого служіння Україні та збагатить українську літературу своїми черговими багатьма творами.

Лондон, I-го березня 1971 р.

НА ШЛЯХУ ДО »СЬОМОГО НЕВА«

Горда впевненість сучасної літературної критики, що шестидесяті роки були переломовими в українській радянській поезії, є безперечною причиною не менш впевненої гордості та радісного ствердження, що семидесяті роки будуть переломовим етапом для наших молодих поетів на еміграції.

Очевидно, еміграційні ряди молодих музопоклонників не можуть хвалитися таким багатством імен і сил, якими пишається українська радянська поезія.

За прикладом могутнього весняного повного щирости подиху шестидесятників ворухнулись і зарубіжні молоді сили. На сторінках літературних журналів все частіше появляється, побіч старших, прізвища молодих поетів, як Роман Бабоєал, Любомир Госейко, Катерина Горбач, Андрій Гайдамаха, Йосиф Рожка, Маруся Юрків та ін.

Між цими останніми найширшого розмаху поетичних крил треба признати зокрема двом: Л. Госейкові та Р. Бабовалові.

Поява другої збірки Любомира Госейка »Туга за Україною« (перша збірка »Соняшничиння на новомісяччі« вийшла в Брюсселі-Лювені — 1969 р.) спонукує нас сказати дещо про зміст її та автора.

Якщо першу збірку його можна вважати »шуканням власних стежок« з надто вищуканими поетичними засобами, — ця друга збірка є вже великим кроком уперед. Образ поетичний значно удосконалюється, мова чистіша і більш гнучка, дзвенять щирість почуттів, багатобічне сприймання національної та вселюдської дійсностей. Зримо крокує він на широкі шляхи поетичної творчості. Тематика різноманітна, але переважають вірші основної теми: Україна. Деякі з цих дуже вдалі; як примір вірш »До картини І. Кураха — На руїнах«. Щодо поетичної суті молодого автора — багатозвучним є його вірш »Дві години вперед« —

»Я чистих дві години
щовечора біжу«.

Це, мабуть, найбільше, що він міг сказати про себе, Справді, читаючи цю збірку, мається враження, що він дві години вперед між своїми ровесниками та сучасниками. Не всі колоски однаково зрілі на цьому вже досить широкому лані: деякі заledве проклюнулися, але є вже готові на »пшеничну ласку« (»Ніж у Сонці« — І. Драч), що її він понесе у »молодих руках«.

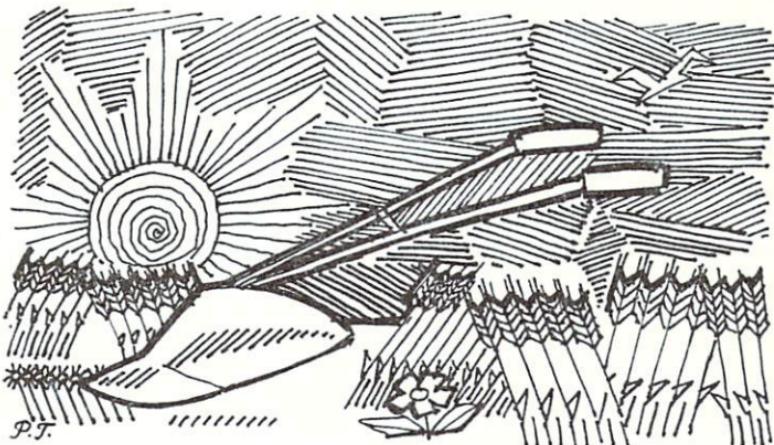
о. д-р Іван Тилявський.

Україно,
казкове чучело дитинства,
мов дерево серед степу,
мов біндюги на грозяному обрію,
приходиш, стукнувши в віконце горобцем,
і перше слово ти приносиш материнства.

Україно,
як равлики у горохвинню,
як ґринджолята на снігу,
мов босонога дівчина в вітру, —
ти північ беззавітності моєї,
ти південь повсякденних мольб,
ти захід повечірньої моєї туги,
ти схід всеновосоняшної волі.

Україно,
у бабиному літі восени,
у голубім нескінченім сонеті,
співай мені, склонивши пшениці,
наrozпаш кинувши кочергу,
співай мені про свій народ!

Україно,
мов прощання — перше і останнє.
Україно,
казкове чучело дитинства.

ПЛУГИ НЕЗАЙМАНИХ СТЕПІЩ

Плуги невтомні, невгомонні —
землі незаймані чересла!
Де яструбів найтихший літ,
горять незорані — і мріють —
плеса.

Плуги,
що оруть в шляховому хресне,
що проклинають лемішами
найсвятішу землю,
плуги душі — шевці печалі? —
плуги ніколи ще не займаних
степіщ.

В грізних розореннях попелищ
прожогом мчить неспокій літ —
може кому хвилини разуразний подих
здається здвигом в ядусі століть.

Плуги печалі й радости плуги
у разуразних рокотаннях скиботрусів,
суддею будьте ви між тишею і громом.
Чересла,
будьте бездоріж громовідвodom.

Плуги,
навчіть людей орати небо,
навчіть їх пити грози і Сонця —
і дорожити радістю й тривогою
в полях, де ореться буття.

ВІКОПОМНЕ ДЕРЕВО ЗЕЛЕНЕ

О вікопомне дерево зелене
з усмішкою хустинолистяною,
крізь кленоусті візерунки віття,
мов клюйдерев,
щовечора стрічаю
калейдоскопність Сонцепаду.
То рясносвітлим сонним маком
пащити далекообрієва рунь,
то світлорайдужним тюльпаном
збирається вечірня юнь.

О вікопомне дерево зелене,
що невмолимо простягаєш руки вгору,
чистішу за усяку рань
угледів я в тобі червону рожу —
каблучку першого кохання.
А нині крізь кленові ґрати
все марю
про якусь Східгрань, —
у винозорім Сонцеграю.

О вікопомне дерево зелене —
на сході Сонце не в раю.

ДРУГОВІ З ІНШОЇ ПЛЯНЕТИ

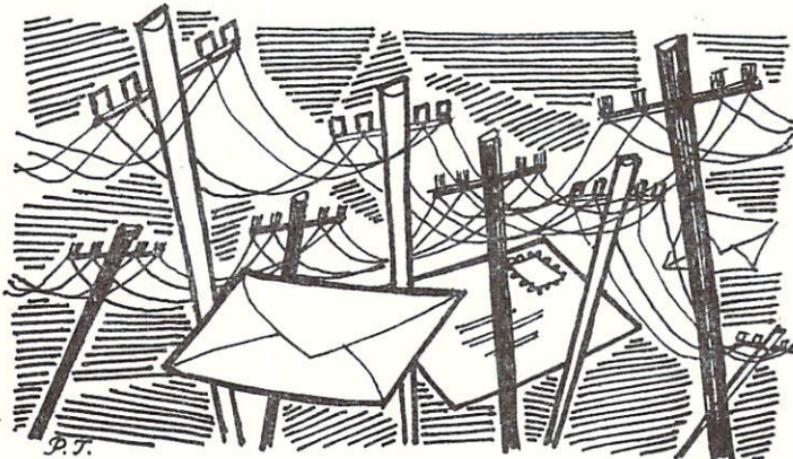
Друже,
не раз в тобі проходили народи,
і ти через народ людиною летів.
В людині зупинивсь ти Сонцем на дві доби,
ти був
для ней острів серед всіх морів.
Затоками зневіри й ріками безправ'я
ходило босе літо бруками весни,
ще не наспіла хмаровись зими,
вже автостопом осінь приїжджає.
О друже мій із либонь іншої плянети,
чи чув ти —
море рве горіння дамби й голос снів вночі?
Чи бачив ти,
маяк в розстреленій крові —
як вирлооко хижіє і те судно твоє
на рифах розбиває?
Hi, ти не чув моєї пісні ще,
хоч чистобрехою ти звеш мене.
Я буднів торжества цупкими буханцями
продаю на дзеленчань ріллі космоморській.

О друже мій,
з якої би плянети ти не був,
до тебе завсіди я промовлятиму
своїм таємним рідномов'ям.

ПРО ЛЕБЕДИНІСТЬ

Заледве вчора
картоплі
цвіли — невгласні
голубі —
заледве вчора
лебеді
пливли вже віддзвенілими думками
по щоці —
в твою сторону,
в твою
святиню без вікон.

Лебедині плеса
споконвічної туги,
ви не рябіли ще
дністровблаженною струною.
А нині — як учора,
який на диво лебединий день!
Не зможу й завтра догадатись,
що кожний день — то лебединий зміст,
що кожний лебідь —
у минуле міст.

ЛИСТИ

Увечері іздалека задзвонять далі,
із шахти вернеться домів отець.
Сім'я до столу — буде хліб священий,
і знову радість, знову буде сміх.
Увечері листа перечитає
дружині, дітям, стомлений отець.
Увечері заплачуть діти:
померла бабця з України.

До столу сіла вбогая родина,
ще хвилю — й батько надійде.
Чекали діти і дружина ...
Прибігли з шахти батькові товариші:
— Степан, ваш муж ... засипало вугілля.

Роки минають — знову лист:
дідусь старий упокоївсь.
Сини радіють: ма', гляди, значки нові.
І думають сини, що в Україні
дідусь і бабця ще живі.

Роки минали — йшли листи,
А мати все ховала письма з батьківщини:
— Їх прочитають всіх мені мої сини,
як доживу, як підростуть.

ДУМА ПРО БАРАНЦІ

На фееричному базарі
купив я олівців,
всіляких, лиш безколірних —
купив я баранців
в морськонебеснім пантеоні,
всіляких, тільки неправдивих.
Хлопчиною рисую Чорне море
і сине небо, живте Сонце з синіми
шапками, —
лиш моребережжя
схоже до правдивих пляжів,
а море й синь — калюжа в бідонвілю.

Улітку до Дальмації поїду.
Там, кажуть люди,
встромиш палець в океан —
і злучишся з всіма вселеною морями,
і кожна суша, кожний материк
повік тобі знайомі будуть.

* * *

Нарисую чорномор'я з баранцями
світло лицим олівцем жоржини,
а баранців на небі — цур бо їм же! —
їх щодоби у вітрові збираю з України.

ОБЕЛІСКИ СЕРЦЯ

Досвітки держав
з обелісками,
що клюють решето історій, —
досвітки держав
ницьма знялися надвечір.

А у мене,
у моїй селитьбі коло серця,
а у мене — Сонця обеліск.

У мене — з сажалки тривоги
столиця суверенних обелісків серця
стебліє донезмоги.

У мене — вимолочені
снопи свічад наснаги,
електроочулі обеліски
серця.

Вандрівки серця і століть,
бескиди ран душі
і втіхи кораблі,
під обелісками
проходять гоголем, —
звитяжні прaporи руїн.

Зводителю мій донезмоги,
зжились з небами
обеліски націй,
а у мене,
у моїй селитьбі коло серця —
іще не звершеної
моєї Держави обеліск.

ЕКСЦЕНТРИЧНЕ

Перетинаються
тривог горизонталі,
печаль впрягають на причал.
Із сміху рвуться
плачу вертикалі, —
ведуть розвітрений жаль
в сонечолу
близьку даль.
І знов на грудь
весни стопою стану,
намореним дощам підкину
сміху крила:
колись в дощах жила
прапрометейська жила.
У ній людиною
плівла
нестяями брила.

До перспектив чола —
через вагітні Сонця лона,
в зеніті вогнегубих граней себекорм'я —
отам істотний світ буття находжу,
де на поталу блискавкам з душевних
жорен
поета Ахіллесова лежить п'ята.

•
Ти не приходь в'язати перевесла,
вже темні вечори тепер.
У зоресні сховай свої дівочі перса,
для тебе я повік умер.

Ти не приходь, ні завтра, ні ніколи,
я докохаю нашу жизнь самим.
І не ходитиму через те поле,
що пломеніло врунами жоржин.

Ти не приходь дівчиною до мене
кохать в місячновітім лузі —
ти будь, Вкраїно, матір'ю моєю,
до тебе вдавсь я, — кажуть друзі.

Що на чужій і не своїй
за кряжами землі,
Матусю — не забудь — в живій крові
я син твоєї ще таки землі.

ЗА ТЕРНОПІЛЬСЬКІ СОНЯХИ

Пінилось небобережжя безсонної туги,
Квітки оддалік горицвіти невгласного щастя,
Бажалось так в мить ту до них підійти,
А ноги гадали, що щастя згорить.

Тоді, тоді
Нам доріжка до Сонця лягла
Відгомінням притухлої листі, —
Мої спраглі донині вуста
Припали до днів твоїх звиклої кисті.

І розп'яли ми жмуток житні
Бадиллям вічної присяги
На голім мармурі могили
В крайні тисячі озер —
Світлам найвищим присадибним,
хамелеонським соняхам.

Ох, я б віддав все знання тебезнавства
І любов отруйв би нахабною зрадою,
Щоб уздріти тернопільські соняшники
Й на долоні неспілого себевіддання
Кілька зерняток висіять щастя правдивого.

ЖОВТНЕВЕ

Цвіте осінній степ небес,
де жолудевих хмар віконне заворіття
ятрить зенітні Сонця хвилі,
що розбиваються об корму
жовтневовічних пароплавів.

Ще не заснули літаки
вишневих яблук бабиного літа.
Вони — здається — хочуть нині
своїм метеликовим павутинням
обплутати сірчану полумінь,
ніколи ще не впалого на землю,
неба.

Але — годі.

Вони шумлять крильми лісів
або цвітуть помаранчевим перснем
на калині.

Вони несуть психометричними
землепрядіннями
наше ім'я і усміх наш, украдені з півсну,
у нестеменну глибочінь лісів —
і там, на кожному клявіші клеверу,
ударять, давно вже оснащені зневірою,
ту нашу радість і печаль,
ту нашу осінь і ту тугу
за рідним полем, за селом,
котре не бачило мене родитись в тій
хатині,
де ночви днесь бабуня порубала,
щоб піч розпалювати під зиму.

МОТИВИ

Гей, друзі, вихор, вихор колобродить,
Днедавні оселедці козаків здалися б,
Та жебоніс слово, дляво чучеріє,
А тут старі й замовкли — що ж їм снить?

Із права жити в рідному народі
Зробили дишель для волів
Нащадків римського рабства.

Дівчина стихійно ще співає,
Сільське нагадує село,
А дідуги вкруг посідали —
Отам, де в поросі рабства війя.

Кричить дитя,
біжить селом
і вередує, норовиться:
— Я мами хочу, хочу мами.
А матір вбили край села.

Гей, друзі, вихор, вихор колобродить.
Ідім в похід — на Трапезунд.
Як не дукатів — оселедців
у верші наберем!

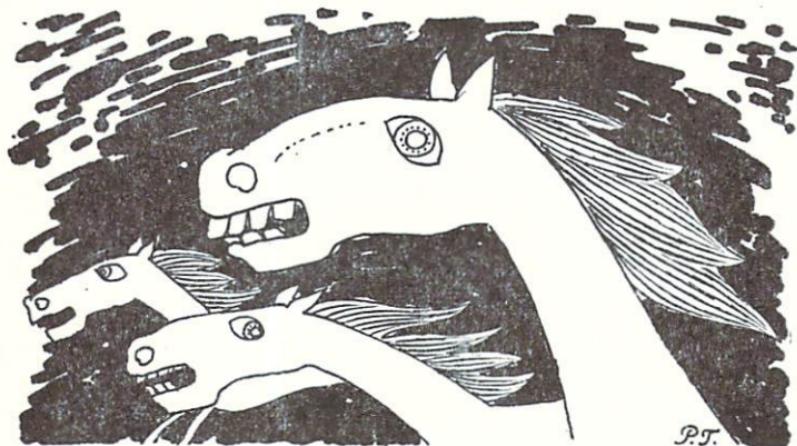
Я ДОВГОЖДАНІСТЬ ПОСАДЖУ

Я посаджу веселку у саду,
що через сім полярних й екваторних призм
ізврунить на долонях соняшних ковчегів
так довгожданий запах рук твоїх.

В горняті раннього кофé
вдивлятимусь у свої темносяйві більма,
щоб раз, принаймні, у житті
уздріть вкраїнозоряність у теплих вирлах.

Не можу дві вітчизни полюбити, —
в одній закочують вилоги,
а в другій, просто, рвуть холоші, —
живу на світі, наче жид,
що ще понині не знайшов Месії.

В саду я шабаш посаджу,
щоб зврунився в неділю дзвін
так довгожданих великодніх днів.

Р.Г.

КОНОКРАДИ

Чуеш? —
чвалають коні,
копитохмарні коні!
Затримались. Чи спутані вони?
Упали в буревію конокради.
А коні і не ті! — копитозоряні.
Це коні, сині, голубі, блакитні, —
іноді червоні, білі,
а деколи заржавлені слотою,
ніби шкарбани.
Це коні: часто сняться і тривожать
відтеплі руки
весноосінніх днів. Це коні,
немов шляхетненебна кров, —
морські в зорешливому небі,
де іржання їх комети галоп,
де галоп лунопадом
ізроджує скаргу
за неагонізовану дорогу безвісти.

Так кожний запряжений кінь
до малого воза на землі
чвалатиме копитозоряно
до Великого на небі Воза,
де конокради — стельмахи
космічних пароплавів.

Миколі Вересу

Корінним жителем Києва
бажав зустрітись я з Дніпром,
що з кім'яхів каштанової ночі
виплигував у первозданні Сонця береги.

Чи правда, мосте дніпровий,
київські ночі по садах ночують,
а полум'яний Дніпр в свічадах ліхтарів
вихлюпует кохання весла?

Правда.
Київ — місто вічного кохання,
місто зустрічей в саду.
Київ — руно золоте на небі —
мов крило у білої лебеді.

По синяві бульварних полотен
корінним жителем Києва
у заливному гомоні садів
ми крокуватимем обое
в галактиці дівочих київських імен.

Куплю у соняшному місті
на пароплав квиток у другий клас.
І затанцюєм в навісному твісті
дніпрозакожаний київський вальс.

РАННЕ

На білому камені,
у білій світані
побачив я
глоди біляві.

Дивні були, дуже схожі
до нашого маку.
Але колір їх інший
вольтаж посідав.

На ранньому заході —
глоди червоні
надвечір.

ПЛАЧ ЯРОСЛАВНИ

І Дунай
розтопив Ярославнині слози
і зозулею
туга розплівлась по рані
полетіти
крильми по Дунаеві синім,
обмочити
бобровий рукав у Каялі,
щоб обмити
незвідані рани князеві
на тілі бравурнім, сконтуженім.

Ностальгійно
захлипав Путівль заборолом;
вітре-вітре,
чом хмарною дмеш ти снагою,
чом поганську
стрілу ти метаєш на наших?
Чи й не стачить
блакиттю бути по волі,
гойдаючи суднами море своє.

Чому, газдо,
ковильно шумиш моїм щастям?
Ностальгійно
захлипав Путівль заборолом;
Славuto,
ти кряжі пробив половецькі,
Святославові
човни поніс коб'якові;
примоли мені
милого, газдо, до града
бо й печаль би по морю зарані не склалась,

Ностальгійно
захлипав Путівль заборолом;
світле світло,
триствітле незрівняне сонце,
світиш всім ти
привільно як світ приказав;
чому ж, сонечко-газдо,
в безвіддю простерло
гарячі
проміння свої на дружину, на рать,
чому ж
сагайдаки і луки в них замовкли?!

●
До образу І. Куряха »На руїнах«

Отче наш,
моя молитва — Україна,
що диші соняшним вином,
благословлю Твое ім'я священне
на материнських швах долонь.
Насущного Ти хліба не змивай
палкою кров'ю племени моого,
але прости всім ворогам,
що розпинають матінку мою
на кожному шляху, на кожнім роздоріжжю.
Прости й мені, що жодному катузі не
прощаю
за кожний у лиці Тобі удар.
В очах Твоєго сина на хресті кончини
я безліч бачу батьківських хрестів,
а їм у стіп, в руках княгині Ольги, —
в одчайних лементах праматір Русь.

Отче наш, вже
грозовіють далі горезвісні,
уже розмахується напасти рука,
не дай моїй молитві — Україні —
конати в нарузі на хресті.
Бо заки їй перед обличчям стану,
її з розп'яття заки буде знято,
зазве вона: »О сину мій, лама савахтані?«,
а син конатиме їй по правиці . . .
а може й жеребитимуть тоді його
з тунікою розп'ятої Вкраїни.

●

Ех, це мабуть новомісяччя
двадцять двома осінніми листками
серця
ті сорок другі роковини матері
оповістило днесь мені в сімнадцятиосінній
чужині.

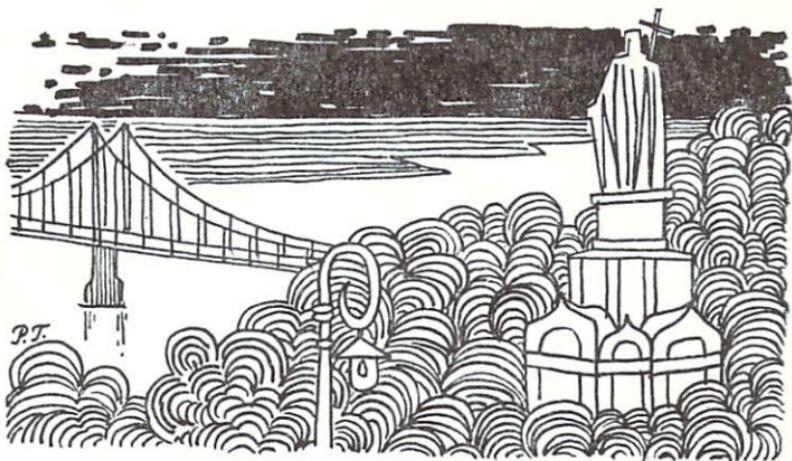
ЧОТИРНАДЦЯТЬ...

Чотирнадцять звисали із ґrona весни
повечір'ям вже звітрені очі.

Чотирнадцять хиталися ще восени,
ще до сну не заплющені ночі.

Чотирнадцять зіниць —
п'ять хвилин перед північ.
А одна як човен, мов на Чорному морі,
а одна у тринадцятивесній долоні —
серед голубів тихих пшениць.

Це ви, зіниці солов'їних мальв,
що в вишині найглибших далей
лили морями плоскогір'я неб
в трояндну провесінь конвалій.
Це ти, зінице — в вічну небопадь
налита Сонцем мрій стежино —
це ти. Ти в позахмарний Сонцеград
маниш, як шелестом озиме жито.

ДНІПРУ

Нас ніколи Дніпро не питав,
Чи вуста наші зорі пили,
Як з непроказаних сліз розпливавсь
Українського племени став.

Ми ніколи Дніпра не шукали,
Ані Сонця Землі, ані вранішніх брів.
Про Славуту батьки нам казали:
— Його плесо — то синява сліз.

Скільки сліз, стільки душ у народі,
А могили їх дніпророжденні в слозі.
А ті слози — одна за одною
Тополять Україну в Дніпрі.

Нас ніколи Дніпро не просив:
— Поведіть мене в той виноградний лиман,
Де сонцям виноградина світить
У розсльозенім уборі хвиль.

Про пороги і хвилю дніпровську
Нам атлас мовчазну тільки думу співав.
Ми знайшли тільки в гирлі початок
І роз'яснення батьківських сліз.

Ми за кожний цілунок сліози винограду
І за кожну веснянку на теплих вустах
Нетверезого розсвіту ми благословенням
Живу родимку будем йому дарувать.

ДУМА ПРО УКРАЇНУ

Затерпло серце батькові старому,
на сина велелюбно очі звів.
І все не розумів, чому то молодому
йому судилося грянути у бій.

І все благав: — Чию, жотру ти матір
ідеш викопувати з пустих гробів?
— Оцю іду стрічати, батьку, матір,
грудей котрої не допив,
котрій бо й груддя не кидав в могилу,
котрій ти сам, сердешний батьку мій,
у вічі кесарів кричав: »Розпніть її!«

Затерпло серце батькові старому,
і знову очі велелюбно звів:
— І хто така ця матінка твоя?
А син, поклавши кріс свій на обніжок,
зірвав пшениці колос при шляху
і спіле зерно на долонях юних
простяг отцеві на виду:

— Ось це, та мати — Україна,
словорожденна в пшеничиню.

І зерно те священне він спожив,
але без вин колючої троянди.

ПЕРЕВЕСНИКОВІ

Перевеснику мій,
що без імені ти —
що смертю матері своєї подолав себе,
виходь у чисте поле перших віддихів своїх
і рученятами прозви себе Розп'яттям.
Немов земля, що,
заки дух польне в узвишні вічнодалі
й успіє кров мерця ковтнути вщент,
так лоно матері твій перший
крик дорідний
зуміло знищить в тишині.
Перевеснику без імені,
що першим став хрестом над свіжою могилою,
прозви себе Розп'яттям,
бо ще в очах твоїх горять гвіздки того,
котрий зухвало їх забив.

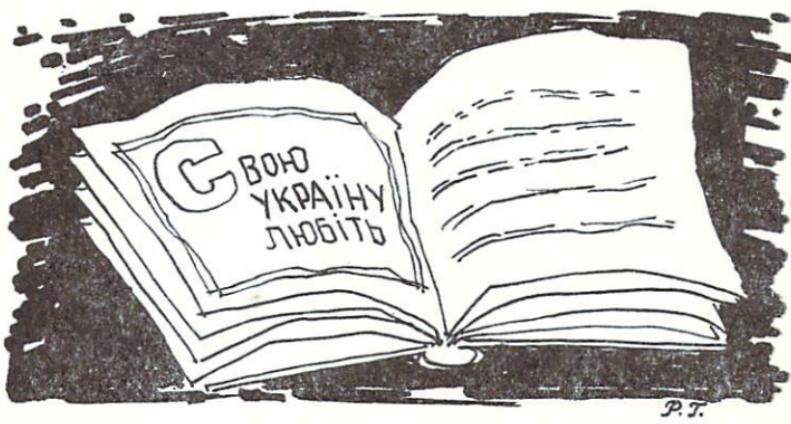
Коби очей тобі, щоб вгледіти ставроване
в твоїх очах ім'я, що гірше за Розп'яття —
котрим останній в світові байстрюк
не гіден народитись.
Перевеснику мій,
прости мені, що викрив прізвище твоє,
але не вбий мене за те,
що матір я твою прославити хотів,
бо матір'ю мені колись вона була.
Вона в колисковій мені співала
про тополину Україну;
в твоїх очах послідню волю залишила —
прозви себе, голубчику, Розп'яттям.

INTERIM

Я хотів би води, що розтоплює слізози,
Я хотів би вогню, що розпалює роси,
Я хотів би хотіти хотінням безсмертним,
Я хотів би бажанням святым.

Я хотів.
А бувало я вийду — заледве скришилася даль,
Іще потяться трави живою росою,
І байдужо ластовеня в риштаку
В ту небовись крильчата розбиває.
Я тоді
вічноюним своїм моревієм
в зореліт вітчизняний
за соборність світів реактивних сімей
кидаюсь —
 і стрілою вдаряю
у грудь пелікана,
 що послідне своє неухилене
 серцебиття устряває
у жили морів ненароджених ще!
І пеліканом тим,
що реактивністю в крові будучих поколінь
пульсує сателітом довкруги моєї туги,
рождаюсь я наперекір щомиті,
щоб знов хотіти
скончатися у водянім вогню чи росяній
сьлезі.

Я хотів.
Я хотів би.

Р. Г.

Ми свою вітчизну малювали вдень по стінах
І Тарасове читали слово вніч під стіни,
Образи святих ліпили вдень по стінах,
Навіть культ створили ми про стіни.

Нам вітчизну роздирали з стін,
Слово Кобзаря бешкетили під стіни,
Образи святих знімали геть із стін,
Нам лишили тільки голі стіни.

Ми калинову посадим Україну
На грудді шевченківської думи.
Воскреснем святих, розбивши древні труни,
Знов почуєм ту пісенність солов'їну —
Між чотирьох стін.

●

В досвітній гимн встаю хрестом в чоло —
Чекаю те блакитне Сонце з України,
А небогрань у відповідь своє крило
В вись іznіmas — втекле з днів руїни.

Для мене все кінчається в ту мить,
Коли ти голубами вієш, Україно,
Мені це байдуже свою останню нить
Вшивати в рушничиння твого злету.
І не боляче зорити мені
В далеку веслову східсонця сонь,
Коли вже певен, що тебе
Ще голубами обійду ізнову.
Але вже важче думати мені,
Коли рожевим я колоссям голубиних крил
Топитимусь в безнебну плоть зорі,
Щоб знов тебе стрічати у розмаї хвиль —
Коли ти голубом пригадуєш мені
Свою дніпровість босоногу.

ЖОВТИЙ У ЗЕЛЕНИЙ ПАРК ТРАМВАЙ

З лимонних бродів —
під нерідну стріху,
із яблуневих скронь —
в жарінь відталих лиць,
над парасолями і близиче серця
витас кленопадна листь.

Це кожного — здається — року,
що осеніє сірощокий парк, —
що в кожну листопадову неділю
нас жовтий забира трамвай —
в колись зелений, головітий парк.

Це вже не літне п'яне небо
в п'янливім ароматі жита,
ні невідкличні зустрічі — де плавні,
це вже не жмуток рож, ані
конвалій,
це хризантеми в цвінтарнім тумані.
Це вже не той трамвай в зелений
вічний парк. Це хризантеми
над свіжим гробом
одного літнього кохання.

О юне небо з вічним Львовом-градом,
вчитайсь в минувшину всіх листопадів, —
осіннє небо з жовтим листопадом,
із жовтим у зелений парк трамваем.

ЩОСЬ КРАЩОГО ТАКИ ЗА ІСТИНУ

»Я не знаю — є
Що ще більше таємне
Як це співуче слово —
Океан«.

(»Океан« — »Обірвані струни«, М. Семенко)
Є у серці океан,
що єднає кожну хвилю лібдського мовчання, —
що роз'єднує всі
найперспективніші скроні
п'ятиоceanного зітхання, —
щось кращого таки за
істину.

Але є серце в океані,
що б'є нерівнозмінним сподіванням
в мниме завтра — достопам'ятно. Є —
не питай,
а розчини вікно у море —
не питай, чи холосте воно.
А крикне — море! смерч тобі!
Нехай вітрила, нині чорноморські,
близною
вдягнуть мене, убогого, бо,
море,
хочу понести тобі
те мое серце — у незглибинний смерч,
щоб оживити тебе і все твоє потомство.
Мовчало море — десь смерч ревів!
І почулося голосом,
ставрованим на ряснозорянім піску —
Я серця свої всі повіддав —
козакам і рибалкам,
погиблим в твойому смерчу!

Я не хочу, щоб серце твое
ще завгодно лагодило труну свою,
а хотів би я місто на брижах своїх.
Колись люди зберуться —
через всі океани світів —
і спорудять мені
щось кращого таки за істину.
Там Нептун свій тризуб пожертвує,
і на кожнім зубці три серця
жертвозноситимуть свій нескорений дух —
Україна, Вселенна і Бог.

Приголосними й голосними
телеграфічні мчатъ стовпи.
Колись за видноколом вишнокорим
ізроняться в одне потужне вічне слово —
вони.

З ПЕРСПЕКТИВ НЕПРОГРИШИМОСТИ

Низькодолом лягли височіні,
почалась нова ера життя.
Розбились виднокругом усі далечіні,
найлютіша помчала орда.
І нічниці з безсоння знялись
у нужденне століття атома.
Ми зблизились до Сонця на п'ядь,
а вже місяць став полюсом третім.

Над безсонним узмор'ям племен
доброта підкрадається злобі.
Чи нема десь щирішого слова за правду,
чи нема ще чеснішої правди за лжу?

Тут надшвидкісні тонуть полети,
вже ество і напужилося віком,
вже наритники рвуться, а пузо волає:
— Найвищого тут не знаходжу ества.

Голос непрогрішимости у п'ястуці
на безглуздя таке промишляє:
— За неправду твою ізнімайсь якнайвищ,
здобуй макрокосм, як письмо научає.

Симулює із себе свята понад всіми та правда,
а пожежі й вогні гаснуть в крапельці слова,
все цитуючи те, що найвище в Єстві, —
що безкровною смертю живе для буття.

ПРО ЮНІСТЬ — ЯК ЛЮДИНУ

О юносте моя! роковані шляхи!
вже збудоражилась весна,
обтулена трипелюстковими порами
року!

Вже повномісячча скупалося
в дереводумних вітах рік.
І вже тобою сплив, вогніючи,
цей перший гідний пам'яті моєї
рік!

О, скільки справедлив'я в снах моїх,
о, скільки поривів в стадіон життя!
Не спить в ходьбі моїй чужа земля,
тверезо стелиться в твоїх стопах
священна вийнятковість світових доріг,
о юносте моя!

Серед найвищих небосягів
на улиці »Універсал«
гущавиться мое мале супроти тебе плем'я,
а дальше йдуть моїм народом асфальтовані
роковані шляхи
до полустанка: Сквер Шевченка.

О юносте моя, розшукана
тривогами і на поталу кинена
відразі і догані.
До віттаря п'янливого істоття
доконче ти стисни мені десницю.
У місті вічного безвіччя,
на улиці свого ества,
отут свяตиня наша — нумер два,
о юносте моя!

ТРИ ЛИСТИ

Кожній матері своїй —
на небі,
в Україні і на чужині,
три листи на пошту кинув я
травневі —
три листи до матерів своїх.

Три листи із змістом невідмінним,
три листи з печаттю — Вічне Місто —
в свято матері — сімнадцятого травня —
три листи до матерів зайшли.

Перший лист — до Міста Голубого,
другий лист — до Міста Дніпрового,
третій лист — до матінки моєї.

Три листи на пошту рано кинув,
три листи, а відповідь одна:
— Сину мій, спасибі за молитву.
На маївці до цариці неба
помолись за матір в Україні.

Три листи травневі я на пошту кинув,
три листи, а відповідь одна.

●

Не співай мені, вербо в сосновому лісі,
про кору твою вічну, прошиту ножами,
а співай тих частівок, що мрут — буйнокрилі,
щоб бір втаемнив те, що сталось, між нами.

Вербо,
скинь свою криль!

Вербо, —
тисячі лісів в народові твоєму!
У них шумить одна — і та сама — замова,
котрою жоден край себе не упокорив,
якої ще не сплодив жоден переліг.
Є тисячі замов в секретах вербосклону,
мов тисяча сердець у кожному народі,
що б'ють в одне — в одному небозводі.

Вербо,
скинь непісеність
свою!

Вербо,
в тобі я ввіковічнив нині
свою любов неповториму,
а на корі твоїй нескореній пробив,
пробив я серце дикою стрілою,
щоб написать сторінку першу нашого кохання.
На серці тім я узавждив
на незапам'ятному randevu
два ініціали — Л. і У.

В Різдво Христове,
в опівнічній симфонії життя,
на неозорім придніпров'ї
прамати-діва княжна Русь
пречисту родить Україну.
Із колядою йдуть племена
із гір-Карпат, з Кавказу й Дону,
дорогами потужна пісня ллеться:
»Воплотилася Україна,
Мати-Русь її сповила . . . «

Ділінь-ділінь-ділінь —
переярками і байраками
три білі коні тройку рвуть,
з Хортиці-Січі в кунтушах
гей їде гетьманів козацьких три:
Петро — із миром в ягдаші,
Богдан — з булавозолотим дарунком,
Іван — з кадилом в кожусі.
Скиглить за ними заметіль,
сліди їх криє татарви.

Ділінь-ділінь-ділінь . . .
І гомонить у далині:
»Осанна нашій Україні,
Осанна їй на висоті«.

На неозорім придніпров'ї
зійшла зоря у Вефлекрай,
прамати-діва княжна Русь
пречисту родить Україну.

ЩОГЛИ НА ПАЛУБІ

Коли зійдуться в світі всі дороги
В один укочений луною шлях,
То не забудьте роздобути щогли,
Щоб не торкався вітру жoden птах.

Візьміть із ваших піль товстіші стебла,
А зерна киньте степовим птахам,
Щоб потай не клюючи насіння неба, —
Зробіть їм гнізда і великий храм.

Так буде день здаватися їм ніччю,
І встане чайкою усяк кажан.
І найдорожчою для птиці річчю
З ковчега буде сну святий Коран.

До щогл землі припніть світів вітрила,
А на вітрилах допасуйте хрест.
Так допливете до Сан Сальвадора,
Забувши, скільки за собою верст.

Перед острівом вашого спасіння
Та чайка знову стане кажаном;
У вирій пожене вас вітровіння,
Бо зерна ті сховали під судно.

Коли морські зійдуться в світі щогли
І майорітимуть в єдиний фльот
То з тріуму зерна всі ділитимуть на сорти,
Виношуватимуть злаки на борт.

Коли, останнє кинувши те зерно
У зоряні моря всеголубі,
Візьмутъ чайки криваве в руки стерно,
То стебла звруняться на палубі.

ШЛЯХИ

Не всі шляхи
ведуть до міста Риму,
не кожна
хвиля беріг зустріча.
Сумлінням світу дорожить людина,
котрій простелена
життя тропа.

Одній —
стежина у Великий Шлях,
а другій —
шлях в чуже сузір'я.
Таки собі я вибрав вічний фах —
шукати в совісних
людей довір'я.

В шляхах
любується весь мій народ:
таку ж
Господь нам долю дав віками.
Пізнатъ його я безліч мав нагод,
та все чужими
мнимими шляхами.

ДО ПОВАЧЕННЯ

Найпершу любов ти мені вишивала
нитками духмяних цілунків.
Ти все Україну у ній виглядала,
сорочку кохання мого прасувала.

Розкажи мені ще, якими нитками
ти собі ту любов уявляла.
Може, зрештою, ти таким вишиттям
уст найранших моїх не торкала.

Чи у дні небуття знаходила тугу
за минулими звиклими днями?
Ні, у серці, мабуть, таїла ти мову,
що своїми цвіла вишивками.

Ми ніколи, на жаль, не стрінулись вперше,
ті роки днесъ збулись своїх істин.
Може краще на все, так буде нам легше,
обміняймо собі свою долю.

І завжди мое допобачення сумом
співатъ тобі, доле, я буду.
Ми стрінемось, либоны, під київським кленом.
Па-па тобі, мила, тебе не забуду.

ДВІ ГОДИНИ ВПЕРЕД

Я чистих дві години
щовечора біжу, —
чистих дві години вперед біжу.

І коли в хаті об восьмій
вечеряють люди,
я об десятій все вперед
біжу.

Я вже не в хаті, а десь в знайомстві
на Поділлі.

Я проти всіх годинників біжу.
І доганяю

чвал надшвидкісний землі.

Коли вечеряють люди, з тобою,
українська мати,

на призьбі я сиджу —
а то й вечеряти не хочу,
а тільки ще й мовчу.

О, скільки то разів хотів тобі
дещо сказати,
поцілувати очі твої благородні
і виканючили від тебе теплого словечка,
попитати про брата Василя.

Годі — ти втомлена і очі твої втомлені.

А коли знову люди ті лягають спати
й питаютъ ще, котра година в мене,
я їм наперекір все дві години
раніше сповіщаю.

Я чистих дві години
щовечора біжу.

Коли в нічийне підвіконня
впаде зоря, що біля зірки твого щастя,
це буде знак,
що згасло наше те кохання.

Де шукать тебе ранком
серед тихих пшениць,
де розцвітує маком
голуба твоя кисть?

Ти мов небо пахуче,
де чути кру-кру.
Хай тобі я про Сонце
все говорю.

Ген хвилює колосся
зараз близьких тут піль,
тільки ронить волосся
шовкове твоїх чіл.

Україно, чи справді
живеш у росі,
чи твої плинуть далі
в щирій сльозі?

Хай тобі я про Сонце
все говорю,
як у небі пахучим
чути кру-кру.

НА ФЕСТИВАЛІ ГЕРБІВ

Крізь світlorит і кров
сонливих нот прожекторів
фінальним стрибом
стригунів
і донським брязкотом
шабель,
крізь оплески і
божевільний хрип легенів,
ми герб свій гордо
підняли —
і блискавицею признали,
ми Посейдона

всі сини.

Не звали нас фантощами,
але гарцівниками,
джинами.

В задусі запитів і
здивувань, на інтерв'ю
нас запитали:

— Звідки ви?
Чом джигітуєте?
Який це ж знак, що
громом склали
у напруженій фінал?
І в буці знощеній
мітичним, впевненим
слівцем ми усміхнулись:

●
Ми пускали паперових зміїв
“C’è qualche cosa di nuovo oggi nel sole,
anzi d’antico . . . (Giovanni Pascoli)

Пам’ятаєш,
ми пускали паперових зміїв
каучуковим небам —
і в тім знаходили те,

що нині тільки в споминах.

Ти завжди — до речі —
казав, що паперові змії
ніколи не торкнуться
звен громових.

А я свого
пушкав не небам —
вічнодалям.

Гадав, що змії
пожеруть доневпойду чорних вітрів
і роздеруть
ті неба на червоні моря,
щоб пожерти тих,
хто за ними живе.

I щодня так пускали
паперових зміїв,
аж поки вітер не роздер в них нашого
дитинства,
аж поки грім тебе не вбив,
як востаннє пушкав ти паперового
лебединого змія.

ВІДМІНКАМИ ПРО ТЕБЕ

Немов навмисне пригадалися ті дні,
коли ходив до школи четвергової
і там ретельно відмінять учивсь
для всіх те рідне слово — Україна.

Я свято відміняв те слово многозначне,
а знов коли до кличної доходив форми,
в горлянці все остання голосівка
зворушливим давилася безмов'ям донезмоги.

О слово понад всі всесвітні слів слова!
Я називним відмінком зву себе
вкраїнцем
і родовим про незалежність все свідчу
свою патримоніяльну —
житттерадісні тобі пісні дарую я давальним,
а західним знаходжу все
бароккового стилю очі українки —
орудним вмію побувать
в місцевім,
та все ж таки не в святоземній степовій
Елладі,
а кличним вмію лиш по вісімнадцяти роках
скорботи і відради
уперше крикнути до тебе, Слово —
Україно!

●

Я вимрію
весен дороги тобі
і даль куди далішу за руки твої,
як вернутися
грози весняних дощів
і пізні травневі ключі журавлів.

В саду — позабутими — соняшники
тревожно вогніють у завтра.
Вишивано снять на траві рушники
про забуте сьогодні кохання.

Я вимрію
долю в хиткім небозводі,
незнана любов веслонога,
куди жайворонок вогню не доп'є,
любове моя сонечола.
Я щастя нап'юся в згубнім горевідводі
і *вимрію* сороканебну блакить
одним поцілунком твоїм вічносонним,
допоки серця будуть жити.

Я вимрію
все, чого треба, любове,
для нині забутого щастя мені,
коли листоноша
від тебе поштівку
уперше принесе в палкім зоресні.

НІ НЕ КАЖИ

Hi, не кажи, що ти людина.
Hi, радше — ранок, вечір, море . . .
Кажи мені,

що ти жоржина,
що ти Весна! —
що серце світу не заб'ється,
що вічно житимуть неба!

Hi, не кажи, що завтра гроза,
що завтра важко буде жити.
Скажи ще раз мені,
кохана,
скажи —
понад усе тебе люблю . . .

Hi, не кажи, позавтра війни,
позавтра кров збагрянить світ.
Кажи, що хочеш: завтра свято,
позавтра знову будний день.
Та не кажи в палкім коханню —
боюсь нещастя, милий мій.

Hi, не кажи — тривога нині,
давай ту пристрасть полишить людську.
А радше — до нестями, Любомире,
понад усе тебе люблю.

ЗАМІСТЬ ПІСНІ ТОВІ

Так хотілось мені оцю пісню останню
проспівати тобі на прощання,
як сходилось село на чужому світанню
на дорогу складать побажання.

Ти такою для мене була дорогою —
так та юність твоя пломеніла,
що вагався я завжди зустрітись з тобою,
хоч село не про речі ті знало.

Так хотілось мені даруватъ у присвяті
не на батьківськім полі записані вірші,
але совість моя — світового вигнанця —
дочекатись дала не тієї нам стрічі.

Ти прости, що на тому світанку
не прощався з тобою, як інші,
зате першу тобі я крашанку
подарую в воскресній колись Україні.

ТУГА ЗА УКРАЇНОЮ

ЗМІСТ

	Стор.
Вівд Видавництва	6
На шляху до »Сьомого Неба« (о. д-р І. Тилявський)	7
Україно	9
ПЛУГИ НЕЗАЙМАНИХ СТЕПІЩ	10
ВІКОПОМНЕ ДЕРЕВО ЗЕЛЕНЕ	12
ДРУГОВІ З ІНШОЇ ПЛАНЕТИ	13
ПРО ЛЕБЕДИНІСТЬ	14
ЛИСТИ	15
ДУМА ПРО БАРАНЦІ	16
ОБЕЛІСКИ СЕРЦЯ	17
ЕКСЦЕНТРИЧНЕ	18
Ти не приходь в'язати перевесла	19
Що на чужій і не своїй	20
ЗА ТЕРНОПІЛЬСЬКІ СОНЯХИ	21
ЖОВТНЕВЕ	22
МОТИВИ	23
я ДОВГОЖДАНІСТЬ ПОСАДЖУ	24
КОНОКРАДИ	25
Корінним жителем Києва	27
РАННЕ	28
ПЛАЧ ЯРОСЛАВНИ	29
Отче наш	91
Ех, це, мабуть, новомісячча	32
ЧОТИРНАДЦЯТЬ	33
ДНІПРУ	34
ДУМА ПРО УКРАЇНУ	36
ПЕРЕВЕСНИКОВІ	38
INTERIM	39
Ми свою вітчизну малювали вдень по стінах	40
В досвітній гимн встаю хрестом в чоло	41

ЖОВТИЙ У ЗЕЛЕНИЙ ПАРК ТРАМВАЙ	42
ЩОСЬ КРАЩОГО ТАКИ ЗА ІСТИНУ	43
Приголосними й голосними	45
З ПЕРСПЕКТИВ НЕПРОГРІШИМОСТИ	46
ПРО ЮНІСТЬ — ЯК ЛЮДИНУ	47
ТРИ ЛИСТИ	48
Не співай мені, вербо, в сосновому лісі	49
В Різдво Христове	50
ЩОГЛИ НА ПАЛУБІ	52
ШЛЯХИ	53
ДО ПОВАЧЕННЯ	54
ДВІ ГОДИНИ ВПЕРЕД	55
Коли в нічийне підвіконня	56
Де шукать тебе ранком	56
НА ФЕСТИВАЛІ ГЕРБІВ	57
Ми пускали паперових змій	58
ВІДМІНКАМИ ПРО ТЕБЕ	59
Я вимрію	60
НІ, НЕ КАЖИ	61
ЗАМІСТЬ ПІСНІ ТОВІ	62

